

מדינת ישראל
משרד החינוך
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : קיץ תשפ"ב, 2022
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 992101

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

חיבור

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה :
בבחינה זו פרק אחד בלבד : לפרק זה – 100 נקודות.
- ג. הוראות מיוחדות :
(1) התרכזו בנושא. הימנעו מהקדמות ארוכות ומסטיות מן הנושא.
(2) חזרו וקראו את חיבורכם, ותקנו את הדרוש תיקון.
(3) שימו לב : כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק הם תנאים להצלחה בחיבור.
- ד. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז השכלה:										
מספר הנבחן ברשימה: _____	שם המוסד: _____										
שם משפחה + פרטי: _____	שם מרכז הבחינה: _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											
שם המעריך: _____											
ציון הבחינה: _____											

בהצלחה!

במבחן זה ארבעה נושאים (1-4). כתבו חיבור על אחד מהם.

הקפידו לרשום את מספר הנושא.

הקפידו על מילוי ההוראות שבעמוד השער.

שימו לב להנחיות לכל נושא – כתבו על כל חלקי הנושא, והקפידו לקשר כהלכה בין חלקי החיבור. השתדלו לכתוב בהיקף של עמוד וחצי, לפחות.

נושא 1: מתחתנים וגרים עם ההורים

מחירי הדירות גבוהים וגם שכר הדירה עולה כל הזמן. קשה לזוגות צעירים לקנות דירה. כתוצאה מכך זוגות צעירים רבים מחליטים לגור אצל ההורים. לתופעה הזאת שהולכת וגדלה יש יתרונות. מבחינה כלכלית זה סידור מצוין: לא צריך לשלם שכר דירה, לא עבור מים, גז, חשמל וארנונה. אפשר לחסוך הוצאות על אוכל, ולפעמים גם על מטפלת לילד. במקרים מסוימים ההורים שמחים שהילדים חוזרים הביתה כי זה מונע מהם תחושה של בדידות וגעגועים לילדים. אבל לגור עם ההורים זה לא תמיד פשוט. לעתים כאשר גרים ביחד יש קשיים ובעיות ביחסים בתוך המשפחה. בעיות כאלה יכולות לקלקל את חיי הנישואין של הזוג הצעיר. זה לא בריא ועלול לגרום אפילו לגירושים.

האם אתם תומכים במגורים משותפים של זוג נשוי עם ההורים?

הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו דברכם באמצעות דוגמאות.

נושא 2: אירועים משפחתיים יקרים

אירועים של חתונה, בר/בת – מצווה או שמחות משפחתיות אחרות, מתקיימים פעמים רבות במתכונת ראוותנית ובהשקעה כספית עצומה: מאות אורחים מוזמנים, מוגשות ארוחות גדולות ויקרות, מופיעים אומנים מפורסמים שגובים המון כסף עבור הופעה קצרה, כלות וחתני השמחה מחליפים בגדים במהלך האירוע ועוד ועוד. כולם מקווים שיקבלו הרבה כסף במתנה ולא פעם מתאכזבים ונשארים עם חובות כבדים. וכאן עולה השאלה: האם באמת יש צורך להפיק אירועים כול כך גדולים שעלולים לסבך את המשפחה בחובות לזמן ממושך? אולי עדיפה מסיבה צנועה עם בני משפחה וחברים קרובים? ייתכן שדווקא אירוע פשוט יותר ימנע הוצאות כספיות מיותרות, אבל לא יקטין את השמחה ואולי אף יגביר אותה.

האם אתם תומכים בהפקה של אירועים משפחתיים יקרים וגדולים?

הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו דברכם באמצעות דוגמאות.

נושא 3: התנדבות בקהילה ובחברה

בני נוער ומבוגרים נוהגים להתנדב בתחומים שונים בקהילה במקום מגוריהם. בבית הספר התיכון יש תוכנית התנדבות חובה והיא חלק מתוכנית הלימודים. בני הנוער נפגשים עם ילדים ועם מבוגרים וגם עם שורדי שואה שזקוקים לעזרה. על מבוגרים לא חלה חובת התנדבות, אבל רבים מרגישים שהם רוצים לתרום לחברה. הם עוזרים בבתי חולים, במעונות לקשישים, להורים וילדים שצריכים עזרה ובמסגרות נוספות. גם הצעירים וגם המבוגרים מספרים שההתנדבות והעזרה לזולת תורמות להם לא פחות משהן תורמות לחברה. הם מרגישים שהם עושים משהו משמעותי וחשוב בחייהם פרט לשגרת היומיום. אבל יש הטוענים כי עבודת ההתנדבות מיותרת. היא לא יכולה להיות רצינית כי אינה בשכר. כסף שאדם מקבל עבור עבודה יוצר מחויבות, וכאן אין. זאת גם הסיבה שהמתנדב יכול לעזוב בכל זמן שירצה, ולא ישקיע כמו בעבודה בשכר. כמו כן יש טוענים, שההתנדבות מיותרת כי זה תפקידה של המדינה לעזור עזרה מלאה לחלשים.

האם אתם תומכים בפעולות התנדבות של בני נוער ושל מבוגרים? האם לדעתכם יש מקום לחייב את בני הנוער להתנדב?
הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.

נושא 4: קניות באינטרנט (און – ליין)

היום כבר אין צורך לצאת מהבית כדי לערוך קניות. אפשר לקנות כמעט הכול באמצעות האינטרנט ולקבל את המוצרים במשלוח עד הבית. אם התברר שהמוצר שהתקבל אינו מתאים, אפשר להחזיר אותו, לקבל אחר במקומו או לבקש את הכסף בחזרה. באינטרנט אפשר לקנות בכל שעה משעות היממה. גם המוכר יכול להרוויח מהשיטה הזאת: הוא אינו צריך לשלם שכר לעובדים בחנות ולא דמי שכירות ובגלל זה המוצר זול יותר. אלא שיש כאן לא מעט תקלות: אם צריך להחזיר מוצר, לפעמים התהליך ארוך ומסובך. לא תמיד המוצר תואם את הציפיות ואין לקונה חוויית קנייה אמיתית, כאשר אינו יכול לראות את המוצר לפני הקנייה ולהיות בטוח שהוא מתאים לו.

האם אתם תומכים באפשרות של קניות באינטרנט?
הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.

בהצלחה!

מחווון לבדיקת טקסט טיעון

תבחין	פירוט	נקודות
כללי (3 נק')	התאמה לסוגה – טיעון ושכנוע . זיהוי מהלך של טיעון בחיבור.	
סכום רכיב כללי		3 נק'
מבנה (20 נק')	פתיחה : מעוררת עניין וציפיות, מכוונת וממוקדת, רלוונטית. גוף : סיום : סיום ההולם את הסוגה, סיום רלוונטי, המלצות, הרהור אישי.	
	לכידות וקישוריות – טקסט רציף ושימוש נכון ומגוון במילות הקישור .	
	ביצוע חלקי - חזרות מיותרות על אותה מילה או משפט/שימוש במאזכרים	
	ביצוע חלקי - סטייה מהנושא/ סתירות פנימיות בכתובה	
סכום רכיב המבנה		20 נק'
תוכן (40 נק')	הצגת הנושא - הצגת דעה מפורשת, ברורה ורלוונטית – ה"קול האישי" של כותב החיבור. נימוקים – מתאימים ומשכנעים, ללא סתירות דוגמות, הסברים וביסוסים : פיתוח רעיונות תוך הבחנה בין עיקר לטפל בדרכים שונות: הדגמה, השוואה, מחקרים. קשרים לוגיים בין רכיבי התוכן. הצגת טענת הנגד והתייחסות אליה הפרכת טענת הנגד מסקנה	
סכום רכיב התוכן		40 נק'
לשון, מבע וסגנון (20 נק')	משלב הלשון - בינוני-גבוה. אוצר מילים עשיר ומגוון ; שימוש מושכל בלשון משכנעת.	
סכום רכיב לשון, מבע וסגנון		20 נק'
תקינות (17 נק')	מורפולוגיה ותחביר - צורות תקינות בשם ובפעל . תחביר תקין – ניסוחים ברורים של משפטים. התאמה במין ובמספר, שימוש נכון במילות יחס וביידוע. ביצוע חלקי - משפטים מסורבלים או שימוש בביטויים לא מדויקים. פיסוק תקין כתיב תקין / צורה חיצונית: עימוד וסדר	
סכום רכיב תקינות		17 נק'